

DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticias y Anuncios
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona: Edició vespre 1 pta. més
Edició matí: 2 ptes. més
Unió postal: 2 ptes. més
Paquet de 30 números: 90 cèntims.

La Veu de Catalunya

Redacció i Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Teléfono 184
Anuncis, esquenes, comunicats, i es-
cripcions a preus convencionals. Per la
edició del vespre s'admeten esquesos
muntats fins a les 12 de la tarda.
Per l'edició del matí fins a les tres de
la matinada.

Any XXII núm. 4,784 Barcelona: Dimecres 11 de setembre de 1912 Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: Sants Proto, Jacinto, Vicents i Emília, bs.
Sant de demà: St. Teófil i Leandri, ms. — Quaranta Hores: A la Iglesia de Sta. Madrona (carrer Calabria, cantonada Corta). — Hores de
exposició: De 24 a 9 del matí i de 2 a 6 de la tarda. — L'Emília: A la mateixa Iglesia. — Cors de Maria: Ntra. Sra. del Patrociní, a la Catedral. — Demà:
Ntra. Sra. del Pilar, a St. Jaume. — Misses d'avuy: Quart diu de la infra-octava de la Nativitat de la Im. Verge Maria, a Blanch. — La de demà: Ntra.
Santíssima Ntra. de la Im. Verge Maria, a Blanch. — Adoració nocturna: Demà, dia 12. Torn del Sagrat Cor de Jesús.

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Gangues-Liquidació-Ocasions
Grans rebaixes durant setembre
PREUS IMPOSSIBLES EN TOTS ELS ARTICLES
Bebes, llanes, trajes senyor, telxils, merceria, plomes, puntetes, brodat, refajos, etc.
Concell de Cent, 324. — La Casa Blanca

MOSAICS E F. ESCOFET & C
Ronda Sant Pere, 8

FERRO-CARRIL D'ORLEANS

Comunicacions directes entre Barcelona i París (Qual d'Orsay)

BITLLETS DIRECTES de 1.ª, 2.ª i 3.ª classes
senzills y d'anada y tornada per distints itineraris
FACTURACIÓ DIRECTA DELS EQUIPATGES

Horaris desde 1.ª de juliol de 1912

ANADA				TORNADA							
1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.				
Barcelona S.	13-30	18-46	5-00	9-40	Paris (O.) S.	8-20	9-46	12-16	19-00	20-30	22-13
A.	20-50	22-30	11-44	19-22	A.		17-07	19-09			6-53
Corbè.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	Bordeus St. Jean	Via Limoges	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	Via Limoges	Via Limoges	Via Limoges	7-40
S.	(a)	(d)			S.		19-50				7-40
	23-05	14-17			Tolosa S.	19-16	23-10	6,00	8-38	11-00	
Narbona A.	0-47	16-20			A.	22-40	23-20	0'28	11-10		
S.	1-12	16-47			Narbona A.	0-57	1-25	9,04	13-15		
					S.	1-47	1-47	9,39	13-24		
Tolosa S.	3-36	10-37			A.	3-36	3-36	11'38	15-22		
	3-48	20-45			Portbou	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	Luxel 1. ^a 2. ^a 3. ^a 4. ^a clas.	(g)	(h)
Bordeus A.	7-30				S.	4-10	4-15	4,10	4,15	12,22	15-41
Paris (O.) A.	8-28				A.	7-53	10-33	7,53	10'30	18,55	19-26
	17-25										

(a) Colxte-Restaurant de BARCELONA a CERBERE. — Colxte directe de 1.^a classe de CERBERE a BURDEUS.

(b) Colxte-Restaurant de Burdeos a Saint-Pierre-des-Corps.

(c) Supplement de 2'45 pesetas, de BARCELONA a CERBERE. — Colxte-Restaurant de BARCELONA a CERBERE.

(d) Colxte-Lit y Colxte directe de 1.^a y 2.^a classe, de CERBERE a PARIS (Quai d'Orsay).

(e) Vago - Restaurant de CHATEAUX-ROUX a LIMOGES.

(f) Colxte directe de 1.ª classe de TOLOSA a PORTBOU.

(g) Colxte-Restaurant de PORTBOU a BARCELONA.

(h) Colxte-Restaurant de PARIS (Quai d'Orsay) a BURDEUS. — Colxte directe de 1.ª classe de BURDEUS a PORTBOU.

(i) Colxte-Restaurant de PARIS (Quai d'Orsay) a BURDEUS. — Colxtes-Salóns al preu de la 1.ª classe ab suplement de 10 fr. para'l recorregut de PARIS a BURDEUS. — Colxte directe de 1.ª classe de BURDEUS a PORTBOU.

(j) Colxte-Restaurant de PARIS (Quai d'Orsay) a AUBRAIS-ORLEANS.

(k) Colxte-Lit y Colxte-directe de 1.ª y 2.ª classe de PAISIS (Quai d'Orsay) a PORTBOU. Supplement de 2'45 pesetas de PORTBOU a BARCELONA.

COLEGI DE CATALUNYA
Beuhat especialment per S. S. el Papa Lleó XIII
Dirigit per les professores donya Josepina, donya Francisca, donya Remoy i donya
Carmen Ferrás, ab la cooperació de distingits professors. — Director espiritual:
Estudis pera la carrera del Magisteri
CLARIS, 31, PRAL Y PRIMER

Ensenyança Dibuix i Pintura
Academia Baixas - Pl. 1, 1.ª
Classes Dibuix i Pintura especials pera l'ingrés en les Escoles Belles Arts, Arqui-
tectura, Enginyers, Militars i Escola Terrassa ab els mateixos models de dites Escoles.
Classes de dibuix geomètric i composició decorativa per artistes decoradors, dibuix-
ants telxils, ebanistes, lampistes, paletes, etc. Classes model del natural, classes es-
pecials pera senyores, de dia y de nit.

Futurs de cotó A. Gabarró Garfía, — Lauria, 33.
de Liverpool, Nova York i Nova Orleans. — Demà follet explicatiu y detalls

ESTÓMAGO
Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tonicifica, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la
DISPEPSIA
Las acedías, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hipercloridria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disenteria, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.
De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite folletito a quien lo pide.

Tusquets y C. S. en C. Banco
Valors y cupons. — Rambla del Centre, 9

La Nacionalitat Catalana
SEGONA EDICIÓ
Un vol. de 152 pàg., de 20 x 13 cm., en excel·lent paper vergé
Edició popular: 50 cts.
Ab cobertes a dues línies y el retrat de l'autor: 1 pta.
DEVENDA EN LIBRERIES Y ROSAS
DIPÓSIT EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

MASTIC VEGETAL
INALTERABLE
Fórmula Tobella
Pera tota mena d'empelts y ferides de las plantas
Pot usarse sempre y no danya may.
S'aplica ab un pinzell, en fret.
Primpessa, 11, pral.-BARCELONA

L'onze de setembre de 1714

Al Dia

Al peu de l'estatua den Casanova

Veyent com anava complint de corones y rams de flors; veyent acudir devotament al peu de l'estatua del heroi a homes de totes edats, de tots els estaments, senyores y senyoretetes, criatures y jovencols, jo in deya: El català viu normalment, malgrat els enemics de fora y els equivocats de dins que a cada punt el declaren en crisis. Per què se n'ha de parlar de crisis del catalanisme? Ahont es? Ab què's demostra? Per les edicions d'alguns grups? Es que algú deixa d'esser català perquè s'allunya de tal o qual agrupació per ingressar en una altra? O es que's vol que el catalanisme sigui sempre vibrant, protestant de tot, amenant a tota revolució o a tota cridada? No: el catalanisme es avuy un moviment normal, que no necessita d'espectacles ni cridories per donar fe de vida. Ha trobat fórmules y orientacions y les segueix normalment, com aquell que fa una via domèstica y plana, sense fer cas dels rocs que de tant en tant, surten a l'abordar. Si trobes un obstacle gros, an el seu camí, llavors treu la força y farà bé de veure la tempesta.

Algú anyora la protesta seguida, persistent, inútil. No s'ha d'anyorar: es nerviositat o es fobècia. Prodigada sense ràbia, pert la força y la eficàcia. Tant de bo no haguem de tornar més a la protesta. Ayut el catalanisme lluita ventent, aventant, va definintse.

Potser, si falta quelcom que anyoïem els vells catalanistes, son als moments sentimentals: la educació de les generacions que pugen en el sentiment que va ferros catalanistes en la nostra joventut. L'autonomia, que no es el fi, sinó el medi, distict, a voltes, el sentiment catalanista o la barreja dels dos. Llevat d'això, que es vella teoria mítica, no's pot dir que el catalanisme estigui en crisis: es cada dia més fort; es part essencialíssima de la vida de Catalunya.

Alguns noticies sobre en Rafel Casanova

Hem vist la erudita obra que acabat de publicar don Josep Rafel Carreras y Bulbena sobre l'Anonni Villarroel, Rafel Casanova y Sebastià de Dalmau, els tres heroics capdells de la defensa de Barcelona en el set de 1714.

Al parlar den Rafel Casanova fa constar l'autor que no s'ha pogut precisar la data del seu naixement en la vila de Moya per haver sigut cremat l'Arxiu parroquial. No obstant, com de la crema n'han restat dos llibres de baptismes, un que comprèn els anys de 1671 a 1701, ab tot y tenir la meitat de sos fúls del tot consumits pel foc, pot donarnos encara algun indicí.

La primera menció que en dia llibre parroquial se fa del nostre heroi, es una partida de baptisme, en la qual figura com a padrí d'una germana seva batejada ab els noms de Susanna, Theodora, Magdalena, el dia 14 del mes de maig de 1672 (fol. 6).

Dit així la partida:

«Die undecima mensis may anno a nativitate dni millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo. Per me Josep phum Morató presbiterum et vicarium parochialis ecclesie Beatae Mariae Modillani Vicensis diocesis fuit baptizata Susanna, Theodora, Magdalena, fitta prima et naturalis honorabilis Raphaelis Casanova agricola Modillani et Mariae ejus uxoris, fuerunt patrini Raphael Casanova Grammaticae scribae frater dicar baptizate et Anna Solbes et uxor Josephi Santesteva agricola Modillani».

De manera que tenim que en Rafel Casanova, l'any 1672 estudiava Gramàtica, y suposant que tindría de deu a dotze anys, se pot quasi fixar la data del seu naixement per l'any 1660.

En altra partida de baptisme (fol. 139) trobem que el dia 22 de desembre de 1688, asprina en les fonts a un noi, son, Rafel, Francisco, Joseph, fill de son germà Francisco a qui ja no s'anomena com a son pare agricultor, pagès. «Fuerunt patrini magnifici Raphael Casanova et Comas philosophi necnon utriusque juris doctor et Maria Sala et Cádiz uxor magnifici Josephi Sala utriusque juris doctoris in civitate Minoritatis populi».

Per aquesta partida averiguem que en Rafel Casanova era doctor en Filosofia y en quiscun dret, l'any 1686.

Finalment, en el mateix llibre de baptismes de la parroquia de Santa Maria de Moya, trobem que al 12 d'octubre de l'any 1699, el Rector don Joan Dalmau bateja a una noia, Maria, Francisca, Arcángela, filla del magnífic Francis Casanova et Comas, Civil honoratí Barcinonensis Dominus Maria Theresie conjugum.

D'aquesta neboda den Rafel Casanova foren padrins honorables Joseph Sors et Sala Agrícola Civitatis Vici et Maria Casanova et Obich uxor Raphaelis Casanova U. J. Dis, Civitatis et Dices censis Barcinonensis.

De manera que en 1699 estava ja en Rafel Casanova casat ab Maria Bosch. Es de notar que tant en aquest llibre com en l'altre que's va salvar del incendi, els que escrivien les partidas tan aviat posaven Casanova com Casanovas.

Alguns altres apuntacions podríem treure d'aquests dos llibres parroquials referents a la família Casanova, però com no fan pel cas nostre, no les copiem. Basen aquestes noticies pe a poder senyalar tres èpoques del Conciller fin de Moya, defensor de les llibertats de Catalunya a qui demà commemorem els bons catalans. — Jaume Collé, Pbr.

De la «Gazeta Montanyesa», de Vich.

La diada d'avuy

De la matinada ençà

Després de les 12 de la nit passada, y al sortir dels diferents actes anunciats que's celebraven commemorant la data del 11 de setembre de 1714, foren nombrosos les corones que's portaron al peu de l'estatua del defensor de les llibertats catalanes en Rafel de Casanova.

Del Centre Autonomista de Dependents, de l'Associació Catalana de Gràcia, del Comitè de les joventuts federals nacionals-republicanes, de la Joventut F. N. R. del districte II, de la del VII, del Centre Nacionalista Gracienc, de la Devantera y de l'Esbart Català de Dançaires sortiren comissions portant corones y rams de flors, essent rebuda cada una de les que allí arribaven ab aplaudiments.

Les senyores del Esbart Català de Dançaires, que anaren al sortir del ensaig a portar el seu recordatori, foren molt aplaudides al arribar allí.

Alguns dels grups cantaven «Els Segadors», essent l'ordre complet arreu.

Avuy, de bon matí, la curia de comissions portant corones ha començat y a les nou del matí l'estatua del Conciller en Cap estava materialment coberta de flors y branques de flor, de tal manera, que'l personal que la Lliga Regionalista ha enviat per penjar les ofrenes, s'ha vist en el cas de posar-se per les branques y al peu de l'estatua de l'Albort.

Hem comiat, entre les corones portades, les següents:

Lliga Regionalista, LA VEU DE CATALUNYA, «El Cor del Poble», Comitè de la Jove Catalunya, Centre Nacionalista Radical «Catalunya» de Sant Gervasi, C. N. R. Fivaller, catalanistes de Arbúcies, Centre Català de Sabadell, Unió Catalana, Pere M. Puig, Orfeó de Sans, Casino de Sans, «El Poble Català», Ateneu Obrer del districte II, Orfeó Nova Catalunya, Ateneu Nacionalista de Calella, Associació Catalana, Ateneu Obrer Català de Sant Martí y altres que de tant abans cubren el braç, a la parquissa de Sant Just, la missa en sufragi dels defensors de les llibertats de Catalunya, morta l'11 de setembre de 1714.

Presidia l'altar l'imatge de la Verge de Montserrat, patrona de Catalunya, y de la volta penjaven grans estandarts ab les quatre barres catalanes.

Ha celebrat el reverent Antoni Tenas, y al arribar l'hora del ofertori, ens hem pogut fer càrrec de com aquesta pietosa costum establerta per la Lliga Espiritual en aquest dia, es seguida per una gran part d'homes adherits al nostre moviment, ja que ha durat llarga estona la corua d'homes y senyores y senyoretetes, que han pujat al peu de l'altar a ofertar.

Als assistents se'ls ha donat, com cada any, un artístic recordatori del acte. Acompanyada la missa, el celebrant reverent Antoni Tenas ha dirigit tan bell sermó als fideles, recordant la data que's commemora, y retranyent l'exemple d'abnegació y de valor que'l nostre heroi ens ofereix.

La corona de les minories

Tal com s'havia anunciat, les minories regionalista y de la U. F. N. R. del Ajuntament, han anat també a posar una corona al dret Conciller en Cap.

La corona de les minories es de gran tamany, es composta de pomells de flors blanques y porta una expressiva dedicatòria en una gran llassada de les quatre barres.

La corona ha sigut portada al Saló de Sant Joan en un landó, y al ésser dipositada al peu de l'estatua, el públic que's trobava congregat per aquells instants, ha prorromput en un fort aplaudiment.

El consorte de la Lliga ha colocat la corona de l'Ajuntament en un lloch preferent.

Després han estat a visitar la estatua els regidors següents: senyors Montañola, Vallés y Pujals, Rosés, Matons, Soria, Ripoll, Rijs, Nualart y Carreras Canals.

També hi han estat els ex-regidors senyors Peris, Layret y Fuster, essent tots ells rebuts ab mostres de consideració.

Més corones

Ademés de les que ja tenim anotades, a la una de la tarda s'havien rebut corones de «Sang Nova» d'Hostafranchs, donya Dolores Batlle, don Rafel Dalmau, donya Francisca Dalmau y fills, Suijal y Sastre, Associació Artística Catalana del Poble Nou, Grup Escolar; la hermosa donya Teresa Parellada, que ha col·locat ella mateixa y vivament emocionada, un ram a la estatua; «El Call», don Joaquim Maria Roca, Jove Catalunya, Jordi y Montserrat Pascual y Roig.

La major part d'elles, que eren portades per comissions, eren rebudes ab aplaudiments.

La concurrència

Com ja tenim dit, els catalanistes que han anat a retre homenatge a la memoria den Rafel de Casanova, han sigut innumerables. Durant tot el matí hi ha hagut als voltants del monument una gran gentada.

De la Lliga Regionalista hi han estat el senyor president accidental don Lluís Duran y Ventosa, la majoria dels membres que componen la seva Junta Directiva y molts socis, que han fet companyia a la comissió que ha cuidat de la colocació de les corones.

El nostre bon amic y company don Ferrán Agulló, secretari general de la Lliga, hi ha passat també bona part de la matinada.

Després hi han estat el doctor Martí y Julià y don Pere Corominas.

Uns joves han cantat «Els Segadors».

L'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat

La majoria de les entitats que han enviat corones al peu de l'estatua den Rafel de Casanova ho havien enviat prèviament a la Lliga Regionalista y de l'Ajuntament: de Sant Feliu de Llobregat s'ha rebut avuy la següent comunicació que ens conplavem en fer pública per l'interès patriotisme que respira. Diu així:

«Després d'acord, en sessió del dia 7 dels corrents, acordat, per unanimitat, adherir al homenatge dedicat al gran patriota català, En Rafel de Casanova. Acordant, també, que's comuniqués l'esmentat acord a la ciutat de vostra digna presència, com organitzadora engrany del homenatge al il·lustre defensor de Barcelona».

En compliment del esmentat acord, fíem la satisfacció de traslladarlo a vos als fins que gíntenssem.

Deu vos guardi molts anys. Sant Feliu de Llobregat, 9 de setembre de 1912.

L'alcalde, Francisco Miró.

Senyor president de la Lliga Regionalista, — Barcelona.

El municipi y l'onze de setembre

La proposició rebueta en la sessió de 5 de setembre, contenia's següents extrems:

«Que's declarés urgent.

«Que l'Ajuntament de Barcelona s'associés a la commemoració de la data tràgica del 11 de setembre de 1714, portant una corona al peu de l'estatua del heroi ciutadà Rafel de Casanova qui, al oferir la seva vida en defensa de la ciutat, personifica, de Catalunya, el tradicional amor a la llibertat y a l'autonomia».

Que per l'alcalde siguin designats els regidors qui hagin de representar a la ciutat en l'indicada cerimònia.

Que siguin destinats 200 pessetes, que seran tretes de la consignació que senyalí la comissió d'Hisenda, pera l'adquisició de la corona. — Cases Consistorials de Barcelona, 5 de setembre de 1912. — P. Montanyola, Manceb Rius, C. Rosés Arús, David Ferrer, Oriol Martorell».

Fou rebueta l'urgència per 15 vots (14 radicals y un conservador) contra 12 (5 regionalistes, 5 nacionalistes y 2 jaurmistes).

La minoria regionalista

Reunida ahir vespre, a la Lliga, la minoria regionalista del Municipi, va pendre's següents acoris:

Primer. Enviar avuy, conjuntament ab la minoria d'Esquerra Catalana, una corona de flors naturals al peu de l'estatua den Rafel de Casanova.

Segon. Assistir a la missa que a les vuit del matí se celebrará a la Iglesia de Sant Just.

Tercer. Promoure l'èstat de la estatua den Rafel de Casanova al lloch ahont cauigué groment ferit (actualment confluència de la Ronda de Sant Pere y Carrer de Ali-Bey), iniciant al efecte una subscripció per costejar el nou pedestal, y recavant el Ajuntament la corresponent autorització y a contribuir a les despeses.

A 2.ª pàgina:

La qüestió Nacionalista a Europa.

Entrevista ab M. Jean Polissier

La qüestió Nacionalista a Europa

ENTREVISTA ab M. JEAN PELISSIER, director del "OFFICE CENTRAL DES NATIONALITÉS" de París

M. Pelissier

Es a Barcelona M. Jean Pelissier, director del "Office Central des Nationalités", organitzador del Congrés internacional que per tractar del problema de les Nacionalitats se celebrarà l'any que ve a París.

M. Pelissier és un home format a la Universitat francesa i a la gran escola de la vida; que en el periodisme. Els seus estudis de la política internacional el portaren a tocar el problema de les aspiracions nacionals que flueixen per tot Europa. Ell, ab M. J. Garbry, han estat els promotors dels cursos que a l'École de Hautes Etudes sociales se donaren l'any passat i continuaran aquest any sobre el problema nacionalista, fent-hi un estudi de la ciència, apart del aspecte concret que en la seva resolució tenen per tots pobles d'Europa.

L'etern és el que interressa l'interessant personalitat de M. Pelissier.

Passarem per la Rambla de Canalejas i allà, asseguts al costat d'una de les taules que hi ha a l'acera del cafè Continental hi obrírem al nostre bon amic i company don Josep Puig i Cadafalch, qui parlava ab un cavalier jove que m'alguna cosa semblava a un francès, ens sembla de nostra nàrtica raça, ens sembla rossellonès. Y, esperant per la curiositat de la conversa, sempre interessant i instructiva, del nostre amic, ens hi acostarem, saludant-lo cordialment. Ens invità a seure i dirigint-se a son interlocutor li digué:

—Aquí teniu un dels redactors del nostre diari LA VEU DE CATALUNYA. El senyor M. Pelissier, director del "Office Central des Nationalités", un dels dos que han marcat el caliu de la humanitat idea del deslliurament de les nacions oprimides fins a portar-la a la reunió preliminar del primer Congrés universal de les Nacionalitats. Segueix ab molta simplicitat el moviment nacionalista de Catalunya. En aquest sentit potser hi haurà una gran part d'interès. El senyor Puig i Cadafalch, que és un gran patriota, l'antiquíssima capital del comtat de Foix, terra fronterera ab les montes del Ariu, Andorra i Cerdanya, i que aviat hi estarà més unida pel nou ferrocarril transpirineu de Ax-i-Verges-Ripoll.

L'Office des Nationalités

Aquesta presentació afectuosa fet ràpidament l'amistat a M. Pelissier i parlarem desseguida i especialment de la obra del Congrés de les Nacionalitats, de que han gràficament ens va parlar el senyor Puig i Cadafalch en LA VEU DE CATALUNYA del 10 de juliol propassat, al tornar de perdre part en els seus treballs.

—Hi prengueren part—digué M. Pelissier—delegats de 24 nacionalitats, tots ells homes de govern, professors de grans centres d'ensenyament, publicistes, escriptors en diaris de gran circulació, diputats i senadors que ho són o ho han sigut, pertanyents a totes les terres d'Europa hon la qüestió nacionalista es planteja.

L'Office Central des Nationalités se proposa recollir tots els documents etnogràfics, històrics, literaris, artístics, econòmics, psicològics, sociològics, de manera que's donguin a conèixer l'ànima, el passat i les potencialitats del pèrvidre de cada nacionalitat, avançant les missions científiques en els diferents països del món, organitzant congressos, donant conferències i mitjans per propagar i discutir les qüestions relatives a les nacionalitats i creant a París un palau internacional i un museu de les nacionalitats que sigui la base de la investigació de aquells interessants problema polític.

Segons ens contà el senyor Puig i Cadafalch, faran missió científica recollir els discursos dels representants de tants pobles que anyoren sa personalitat i espereu per la seva autonomia.

—Hi parlaren un suu, un txec, un búlgar, un lituani, un finlandès, un letó de la Lívonia, un polonès, un domini, un serbi de Hongria, un ucrainès, una russa, un iugoslavi i varietats personals franceses. El vostre representant, M. Puig i Cadafalch, hi pronuncià un discurs explicant el moviment català. Els annals des Nationalités han publicat tots aquests parlaments interessants.

M. Pelissier ens enterà de que les conclusions del Congrés s'havien enviat a totes les corporacions mundials que tenen per finalitat l'idea de la pau entre's pobles.

Se comunicaren al Comitè del Carnegie Endowment for international peace, invitant-lo a donar son apoyament moral i material als organitzadors del primer Congrés universal de Nacionalitats.

Aquest Comitè té un fons de 50 milions de francs a benefici de la propaganda de la pau entre's pobles i cada any hi dedica l'interès de 1.600.000 fr. que donat capital.

El secretari general Brown Scott ens va respondre ab una expressiva carta de agrament per al Congrés, dient-nos que'l Comitè Carnegie se reunirà el dia 20 de setembre vinent i decidirà si concedeix quècom a l'obra del Congrés de Nacionalitats, o bé si decidirà que monseu l'ellargir vagi a Amèrica a donar una sèrie de conferències.

—S'exten la propaganda de l'obra de l'Office?

—El general Sebert, membre del Institut i president del Centre Esperantista de París, un dels millors amics de la nostra obra, ha acceptat la nostra representació en el Congrés Esperantista de Ginebra.

Jo mateix aniré a Ginebra, el dia 20 de setembre, al Congrés internacional, al qual assistiràn diputats i escriptors de tot el món. Aquest Congrés se divideix en dues seccions: una, en la que hi actuen els diputats i senadors i els que han format part del consell general, i l'altra secció, en la qual hi tenen part totes les personalitats que no tenen o no han tingut càrrec parlamentari.

—Així, com es natural, aprofitarà l'ocasió per explicar la finalitat de la nostra activitat.

La qüestió nacionalista a Europa

Les idees del Congrés de les Nacionalitats s'han estès per tota l'Europa. El nacionalisme no es un moviment local, que's manifesta per tot, com a sèrie de reaccions i de força.

He fet dos viatges per Europa; m'he pogut fer arribar de la potencialitat que té pel nombre de persones que hi simpatitzen i per la qualitat d'aquelles persones. Ara ho aniré a fer a Bèlgica, a França, a Rússia, a Romania i a Grècia.

Els txecs

A mida que's pobles avancen en el camí de la regeneració moral i material, a mida que van adquirint riquesa, a mida que tenen un centre gran en sa regió, senten la necessitat de crear una civilització que estigui ab noves formes literàries i artístiques i ab desconegudes visions científiques.

Jo he vist en tots aquells països abans hi ha un moviment nacionalista més o menys potent, aquest ha seguit sempre la proporció de la riquesa, i l'ha seguit com una estela la florida i l'efluència més intensa. Això ho he confirmat ara darrerament a Bèlgica, a Praga, en les grans festes celebrades ab motiu de l'inauguració de l'estació al gran Palau, el seu històric, que considerem com el pare de la regeneració txeca, ab ocasió de la reunió del Congrés de l'Unió de Sòkols Slaves, associació gimnàstica, literària i científica. Jo hi he assistit ab unió de 7 periodistes de París i varem quedar sorpresos de la gran renaixença del poble txec.

Fa uns quaranta anys que allí no s'hi parlava més que alemany i avuy hi han fet una literatura i un art nacional i una arquitectura d'una riquesa imponderable. Allí hi brilla ab tot son talent un literat eminentíssim, el gran Druzhitzky que ben bé podria compararse ab Victor Hugo; en Kotter, el notabilíssim arquitecte, que ha sabut donar un art propi i característic a les construccions d'aquell país. Les exposicions universals, desde llavors presenten la nota típica d'un nou art nacional que brilla ab noves formes.

—Originalitat hi ha arribat allí per la disciplina, i aquesta disciplina la varem poder comprovar en dites grans festes dels Sòkols a Praga. Allí hi varem veure manobrar 14.000 homes primer, i 20.000 dones després, ab una precisió i ab un ajust que's causà a tots la més gran admiració.

Les manobres dels homes foren sorprenents.

Se feyen en una plaça immensa, ab cadafalch i granelles en tres de 100 costats en les quals hi havia més de 100 mil persones. Arribaren els Sòkols en dues colles de 7.000 homes, una per cada costat, al sò d'una banda de 300 metres.

La marxa, les parades i els moviments d'aquells 14.000 homes desenvolupats a la immensitat d'aquella gran plaça, eren d'una precisió matemàtica en tota la extensió. Aplegats en un sol punt, primer comensaren a dividir-se en dues colles, després en quatre, després en vuit, després en 16, després en 32, en 64, en 128, etc., etc., i acabaren quedant després dels 14.000 en un grup d'uns 100 i ab un ajust que's causà a tots la més gran admiració.

—S'observen els robustos braços ja a la dreta o l'esquerra, a lalt o a baix, tots a la una, sense discrepar ni un centímetre; se tiraven en avant, enrera, etc., ab una exactitud i ab un ritme impecables, ab una disciplina que sorprenia i indicava que en aquell poble tots anaven a la una, i que tota aquella acció tots hi feren el coll i may s'entrebancaven els uns als altres quan se tracta d'un acte que ha de resultar en prestigi o en benefici de la terra.

—Y els txecs n'estaven orgullosos, no sols del resultat de la festa, sinó per que l'emperador Francisco Josep hi havia estat representat pel comte de Thun. Això fou considerat com un triomf de la democràcia txeca, com un gran mostra d'atenció del Emperador i de la l'ur propia feia.

—Son admirables aquestes grans festes d'unió nacional.

—Allí vaig recordar una data memorable en l'història del nostre moviment nacionalista. Me refereixo a la grandiosa manifestació de disciplina que donaren vosaltres, tots els països catalans, en la gran festa de Solidaritat Catalana d'aquella disciplina, aquella unió vos proporcionà un gran triomf davant d'Europa entera i ha estat la base de la vostra intensa acció política actual.

El problema nacionalista es avuy plantejat en tots els Estats formats per diferents nacions.

Y successiu aixís perquè ho consideren de justícia els veritables homes d'Estat.

La solució autonomista a Anglaterra

El moviment autonomista que tingué per finalitat donar l'autonomia a Irlanda, s'ha resolt satisfactoriament perquè respon a la vida social actual d'aquell poble. S'ha comprès que s'enfortiria el Regne Unit donant l'autonomia a Irlanda, i extenent-la a Escòcia i al país de Gales. El procediment autonomista es el sistema tradicional en aquell gran imperi: les illes del canal Wright, Jersey, Guernsey, totes tenen un govern especial, i segons una sèrie de lleis parlamentàries. No parlem ja de l'Austràlia, de Canadà i de Nova Irlanda, que arriben a ésser veritables Estats, dins del Imperi anglès.

Aquesta liberalitat no ha debilitat ni dividit l'imperi, sinó que l'ha enfortit cada dia més, substituint per la unitat que dona la germanor, la uniformitat imposada per la força.

Tant és així, que ho demostra plenament un suuicet d'aquests dies. Han estat a París Mr. Borden, president, i Mr. Pelletier, ministre de Comunicacions del Dominio del Canadà, que's dirigiren a la metrópoli per oferir una esquadra de barcos de guerra pera que a Londres consideressin necessari augmentar les forces navals del Imperi. Y es de suposar que, en cas de guerra, ho mateix faria l'Austràlia.

Se veu, les colònies autònomes no tendeixen a la separació, sinó a col·laborar a la defensa del Imperi.

Abdós colònies donen una altra mostra de bon seny. Demanen al Govern metropolità que la política exterior imperial no sigui dirigida solament pels governants de Londres, sinó que la informi un consell imperial en el qual hi tinguin representants totes les colònies ab els seus representants de la metrópoli.

Oh, i cal fer remarcar que aquesta política descentralitzadora d'Anglaterra arrenca de dalt. És un ministre de la Corona, Mr. Lloyd George, qui la impulsà. Ell es nascut al país de Gal·les, i sentí sempre esperit autònom i a tal punt, que en l'legislació gallesa parlà quan la discussió pública en sa país. Aquesta home anglès entén que autònomia i federació no són idees contràries, sinó que's complementen.

Declaracions den Canalejas sobre nacionalisme

A Espanya sembla que també comencen a imposar-se aquests idees.

Veritablement s'hi ha operat un gran canvi en alguns dels vostres homes polítics. Desde aquell dia que en Melquíades Álvarez va calificar d'espectres mediocres aquells que concebien idees autònomistes, fins avuy, ja heu arribat molt de canvi. Avuy sembla que'l problema autònomista s'encarna. El mateix Melquíades Álvarez s'ha declarat autònomista i Espanya té al cap del Govern un home que tot fa semblar que comprèn el problema i que s'ha fet carrec de que cal entrar pel camí d'una solució satisfactoria per medi de la ley de Mancomunitat.

Jo la setmana passada, vaig estar a Madrid i vaig tenir l'honor d'esser rebut pel senyor Canalejas en sa casa i varem parlar largament d'aquestes qüestions.

—Va dir-me que ell no tenia pas la idea de que s'hagués d'arribar a la reconstitució integral de la nacionalitat catalana, però el que considerava com un cas de justícia el concedir a Catalunya un ampli registre descentralitzador que li facilités l'expansió de les iniciatives i la regeneració de moltes forces que avuy hi resten ensopades.

Ab aquesta convicció—me va dir el senyor Canalejas—segurament imperiorable el camí que jo m'he assenyalat, i arribaré fins al cap d'amunt, fins a la votació de la ley en el Senat, que espero serà favorable, perquè crech que és una ley justa.

—Ens són molt satisfactories aquestes noves que's porten de Madrid per impressió personal, i tantobé que ben aviat tinguin una confirmació.

Ja havíem distret prou l'atenció de M. Pelissier i decidíem pendre'n comiat pera que pogés seguir la conversa ab el senyor Puig i Cadafalch, que, segons vaig entendre, l'acompanyava a visitar el nostre Institut d'Escu de Catalans, el Museu de Santa Agueda, que sosté l'Estat, i el del Parch, que sostén l'Ajuntament i la Diputació.

Polítiques

La Mancomunitat y M. Joseph Reñach

M. Joseph Reñach, un dels més distingits homes públics de la França, se troba actualment a Barcelona pera estudiar el problema de la Mancomunitat.

Ha tingut una definguda conferència ab el nostre distingit amic i company don Francesch Cambó, manifestant-li el gran interès que li ha despertat aquest problema polític plantejat a Catalunya primer i després per tot Espanya.

Un d'aquests dies marxarà cap a Madrid pera parlar del mateix assumpte ab el president del Consell de ministres.

Eleccions a l'atarró

En virtut de lo disposat en el Regal decret de 31 del passat agost, el "Boletín Oficial" d'ahir, dimars, publica la convocatoria a elecció parcial d'un diputat a Cortes per l'atarró, per l'atarró, dimenge, 29 del corrent, a les vuit del matí.

En sa conseqüència, les meses a que's refereix l'atarró de 25 de la ley Electoral de 8 d'agost de 1907, després d'haver tingut el dia 19, a la mateixa hora, i la proclamació de candidats a que fa referència l'últim article 26, se verificarà davant la Junta provincial del Cens, el dimenge 22, de vent subjectant-se les operacions electorals al procediment que determina la esmentada ley.

Queden en suspens, durant el període electoral, els expedients que's tracten de 2.000 pessetes que s'extingeixen en concepte de fiança, al diputat a Cortes per aquest districte senyor Bertrán y Musitu, ab motiu del consubst processament.

En la C. A. de D. del C. y de l'Í. de Sabadell se proposa afegir al programa de les seves classes una càtedra de gramàtica catalana.

—Diu el "Diario de Villanueva y Geltrú":

Segons ens informen, els elements regionalistes d'aquesta vila tenen el propòsit de iniciar una subscripció en el districte electoral pera costejar la quantitat de 2.000 pessetes que s'extingeixen en concepte de fiança, al diputat a Cortes per aquest districte senyor Bertrán y Musitu, ab motiu del consubst processament.

A tal objecte, s'està imprimint una alocució que's repartirà próximament.

—La comissió organitzadora del xampay d'honor als senyors Bastardas y Lavret ens diu que l'acte tindrà lloch dimarts, el dia 24 del present mes, a les deu de la nit, en el local que fou Circol de Propietaris, Esmeralda, 29-31.

—El senador per Girona, don Manuel de Bofarull, té al balneari de Santa Coloma de Farnés, prenent aquelles aigües.

—Està malalt a Bordils el propietari i ex-diputat provincial regionalista don Ignasi Prim de Balles.

—El senador per Tarragona, Sr. Guasch, ha millorat de salut en sa malaltia.

—A les llistes electorals hi ha augmentat el número d'electors. El districte II quedarà dividit en quatre seccions.

—En la "Quartilla setmanal", secció del nostre estimat confrare "Baix Empordà de Palafrugell", el "Quartiller" hi ha escrit un article d'elabor d'estridentia en el qual, ab molt bon seny i clar criteri, després de la passada nomena conjura que motivà aquell enèrgic apostrof del nostre distingit i company don Francesch Cambó, ab el qual s'hi mostra absolutament conforme.

Festes a Caldetes

El bust den Joan Maragall

Entre les festes de la festa major de aquesta hermosa vila d'estiu, ha sobresortit enguany el de la colocació de la primera pedra del petit monument que, per iniciativa i a costes del acabat propietari don Marcedó Coll, s'ha d'aixecar en la plaça pròpia a la plaça, commemorant les etades estuvenques que el gran poeta don Joan Maragall feu en la hermosa vila de la nostra costa.

Y tenint en compte l'esplendor ab que Caldetes i la seva bellíssima colònia estuvenca, celebran la festa major, ja's tindrà una idea de l'importància de la solennitat d'ahir, que venia a honorar el gran poeta de Catalunya.

La festa començà a les deu del matí, reunint-se en el Saló Consistorial totes les autoritats i personalitats de la població, que, junt ab les representacions de la promesa de Barcelona, i als acompanyats d'una banda militar, han sortit en comitiva cap al lloch indicat, hon't s'ha d'aixecar el monument an en Maragall.

Formaven la comitiva els nens de les escoles, que la precedien, y al darrera venien les representacions de les entitats locals, poblacions veïnades i autoritats de la població, ocupant el lloch presidencial l'alcalde don Florentí Tio y el fill gran don Maragall, en Josep.

Al voltant, hi havien el senyor Bartrina, vis-president de la Diputació de Barcelona, el reverent doctor Vallès, representant del senyor Bisbe doctor Laguarda, el senyor rector reverent Ramón Badia, l'alcalde de Sant Vicens de Lleida, senyor Mora, ab el jutge senyor Guardia, el primer tinent d'alcalde de Sant Andreu de Lleida, don Jaume Brullas; el benemèrit propietari de Caldetes, donador del monument, don Marcedó Coll, y el senyor Josep Segalà y altres de la colònia estuvenca.

En llarga cursa, a la que s'anaven afegint moltes persones de la població, y entre ells nombrosos senyors y senyores de la vila y de la colònia, seguint el camí de la plaça y passant pel nou tros del Passeig dels Anglesos, va arribar-se al lloch d'emplacement del monument an en Maragall, hon't va començar la cerimònia, acidentit, ademés del fill gran don Maragall, tots els demés fills.

Obert l'acte pel senyor alcalde, el representant del senyor Bisbe doctor Vallès, va fer un bellíssim parlament en nom del rector del monument, senyor Coll, en el que, després de glossar els mèrits den Maragall, y les relacions que aquest tenia ab Caldetes, se va dirigir al fill del poeta homenajat, recordant-li les virtuts del seu pare, que vivint en íntima amistat ab l'Església, ara l'Església, per mediació del prelat, al qual l'orador representava, l'abraçava més enllà de la vida.

Després del sentidíssim parlament del doctor Vallès, que fou mercedament aplaudit el jove literat de la colònia D. V. Solé, va llegir un hermos treball ple de filigranes literàries; filigranes que coronà ab la lectura de la poesia "Excel·lència", den Maragall, que aixecà una ovació, com aplaudiments merescut brillant parlament del jove i distingit escriptor, Alcega, benemèrit del monument y la primera pedra del monument, el fill den Maragall, Josep, usant una paleta de plata ab dedicatòria a la família del poeta homenajat, en recort de l'acte d'ahir, va donar la primera paleta de ciment a l'obra, que consistirà en un sòcol sostenint el bust del poeta, que ha sigut encomanat al estimat escultor senyor Lluís.

Seguiment, als acords de la banda militar, la comitiva oficial y la gran regatació que s'havia congregat en el petit bosc de pins hon't s'ha d'alçar el monument, va dirigir-se a inaugurar el nou tros del Passeig dels Anglesos, el projecte de urbanització del qual es degut al jove i notable arquitecte don Josep Coll y Vilacorta, y en el qual el senyor Coll, senyor de la construcció de salet, que engrandí i embellí encara més l'hermosa vila de Caldetes.

El passatge es ampli y calculat pera un avenit esplendorós de Caldetes, que seguitament Caldetes tindrà com se mereix.

Dia i en mitg del salves de morterets, se dirigí la comitiva al costat del Casino Colón, vora mar, hon't el doctor Vallès va benir les noves boyes d'oli que ab l'assió d'un cable elèctric podran des de la platja anar a les grans temporals y fer possible el varament de les barques en dies de tempesta.

La Junta de Salvament de Naufrages de Caldetes, que presideix el senyor Vidal ha fet, ab la instal·lació de aquestes boyes, un dels actes més petits i importants que s'han fet a la vila de Caldetes, que porta fets, y que tantes recompenses li han valgut.

Arabat l'acte, que fou ben solemne, y després de recórrer la població, autoritats y convidats se van dirigir al envalat hon't s'ha celebrat un esplèndid banquet, al final del qual se va brindar per la prosperitat de Caldetes y per la memòria del gran poeta.

Entre les brindades, hi han els senyors alcalde, don Pau Bosch, el senyor Segalà, don Antoni Vidal, el company Dalmases, en representació dels periodistes de Barcelona, y el president de la Junta de Salvament de Naufrages, de la nostra ciutat.

Durant l'acte va regnar molta animació, essent el final del banquet, que va ser de admirablement, amensat per la banda militar.

Durant la tarda i la nit se van celebrar balls balls en el Casino Colón y a l'envalat, que's vegeren molt concorreguts.

En resum, la vila de Caldetes, ha donat una esplendorosa mostra de la seva vitalitat y una gran esperança pera'l seu avenir.

Sport

Tir nacional

A l'hora anunciada y ab animada concurrencia se celebrà la distribució dels premis guanyats a la tirada de Campionat provincial que s'efectuà el dimenge.

El premi foren atribuïts en la forma següent:

Primer, Carrabina Mauser de concurs, regat, vis-pistol, a don Antoni G. Puig, a don Antoni G. Puig, segon tinent del Regiment de Alcántara.

Segon, Copsa del marqués d'Alcántara, a Ignasi Plascencia, soldat del Regiment de Vergara.

Tercer, 100 pessetes del Banc d'Alcántara y l'insatant, a don Camil Cots, perit textil.

Quart, Pistola Henry-Sauvren de don Eduard Schilling, a Ceferi Suarez, sargent de la guardia civil.

Quint, 100 pessetes del Crèdit Llyonès, a Rafael Moyano, sargent del Regiment de Vergara.

Sisè, Copsa de l'Associació de Caradors, a don Francisco Franco, capità d'artilleria.

Setè, Estox cigarrera dels senyors Cots, Fuster y companyia, a don Anselmo Martí, mestre armer del Regiment d'enginyers.

Vuitè, Pistola Hermann del Circol del Liceu, a don Antoni V. de Aldana, comandant d'infanteria.

Novè, Pistola Stevens de don Domingo Portuach, a don Pere Costa, industrial.

Desè, Copsa de don Miquel Ciudad, a don Bonaventura Duran, industrial.

Onzè, 25 pessetes de don Rafael Eulate, delegat d'Hisenda, a don Emili Cruz.

Dotzè, Estox tabaquera dels senyors Lapana y Capdevila, S. en C., a don Iluminat Cuende.

Com anunciàvem oportunament ahir dimars, i les vuit, se celebrà la tirada dedicada al Còs d'Esquadres de Barcelona.

Hi prengueren part 15 tiradors y obtingueren els premis els senyors següents: Primer, Francisco Alsedà y Pallar, ab 55 punts; Segon, Agustí Farré y Sampay, ab 63; Tercer, Jaume Torrent y Mir, ab 61; Quart, Joaquim Retall y Gil, ab 60.

No havent respectat el còs de la guardia municipal a la invitació d'aquesta Societat, hi ha suprimit la tirada que dedicada a l'obra corporació, deva celebrarse el dia 12.

A l'extranger

(DE L'AGENCIA HAVAS)

DELS ESTATS UNITS

Sinistre ferroviari

París, 10, 11:50 nit.

Comuniquen de Buffalo (Estats Units) que ha descarrilat un tren, prop de Erie, resultant 6 morts y 50 ferits.

D'ANGLETERRA

Accident d'aviació

París, 10, 8:23 nit.

Dicen de Londres que ha caigut sobre el Tamesis un aeroplà, pilotat per un Busson y un mecànic.

En Busson ha quedat penjat cap per avall, entre'l brançatge d'un arbre. El mecànic ha caigut a terra, resultant ab greus ferides al cap.

En Busson té una cama trencada.

D'AUSTRIA

Legat pontifici

París, 10, 9:48 nit.

Viena.—Ha arribat monsenyor Van Rossum, legat del Papa, que ve a presidir el Congrés Eucarístic.

Ha sigut rebut per les autoritats, tributant-li els honors corresponents. S'allotja al palau imperial.

DE XILE

Els presupostos

París, 10, 11:30 nit.

Santiago de Xile.—El ministre d'Hisenda...

LO DE CADA ESTIU

Agitació política-obrera

Els aprestadors

La vaga d'ahir

El governador al rebre als periodistes els va manifestar que durant la tarda no havia passat res de nou.

La vaga va continuar sense oferir cap variant.

El senyor Portela va manifestar el seu conveniment de que avuy tohom acudiria al treball.

Y s'acabà clar que no hi hauran les precaucions d'avuy—va afegir—perquè ni seran convenients, ni la cordura demostrada pels vaguistes, que jo estimo molt, les reclamen.

Conferència

Ahíres va conferenciar ab el senyor Portela el senyor president de la societat de patrons estampadors.

Com es natural, varen parlar de la vaga.

El número de vaguistes

Sobre'l número dels que ahir varen fer vaga, va dir el senyor governador que el havia donat el que resultava de les estadístiques de la policia.

Es clar—va afegir—que hi pot haver alguna diferència, demostrant, emparò, que, cas de ser-hi, no era d'importància.

El miting.—S'acorda

reunir el treball.

Tal com s'havia anunciat ahir nit, va celebrarse el miting del Gine Montanyu.

Varen assistir uns quatre mil obrers y no va registrar-se el més petit incident.

Varen parlar tres companys y el president de la Societat. Els discursos de tots ells varen ésser breus y de tons mesurats.

Fet el parlo convingut pera protestar d'unes detencions que nosaltres creyem injustificades—van dir—demà tots hem de tornar al treball. Cal que's fem carrec del bot obtingut avuy y que no esborrem ab una prova de indisciplina la perfecta organització que tenim y que hem demostrat anant unanimitat a la vaga. Demà tots hem de tornar al treball.

Així va acordarse per aclamació, aixecant-se la sessió a les onze de la nit.

Els ferroviaris

Els ferroviaris fan entrega de les bases

Ahíres tarda la comissió de ferroviaris designada al efecte, va estar a visitar al subdirector de la Companyia de M. a

